

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2019/20:67

Lördagen den 18 juli

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Då har vi frågan om medgivande till deltagande på distans. Kan vi medge det? Jag finner så.

§ 2 Europeiska rådet
Statssekreterare Paula Carvalho Olovsson (deltar per telefon)
Information och samråd under pågående möte i Europeiska rådet
den 18 juli.

Anf. 2 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreteraren välkommen.

Anf. 3 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Fru ordförande! Efter statsministerns samråd i går kväll fortsatte förhandlingarna till strax före midnatt. Därefter bröt man upp. I stort togs inga steg framåt under gårdagen. Det fanns därför inga skäl för oss att röra oss i förhandlingen.

Under morgonen har rådets ordförande Charles Michel presenterat ett nytt förslag, som nu diskuteras bland stats- och regeringscheferna. Jag fick alldeles nyss veta att man troligtvis bryter mötet nu, men man har diskuterat under förmiddagen.

Vi håller fortfarande på och tittar på förslaget, inte minst vilka konsekvenser det skulle få för Sverige och våra prioriteringar. Vi är inte klara med en fullständig analys, men jag ska försöka redogöra för de stora dragen.

Återhämtningspaketet föreslås få samma storlek, alltså 750 miljarder euro, men fördelningen mellan lån och bidrag är ändrad – 450 miljarder går som bidrag och 300 miljarder som lån. Det är alltså en minskning av bidragsdelen med 50 miljarder euro.

När det gäller kriterier för fördelningen mellan medlemsländerna föreslås att 70 procent fastställs enligt kommissionens förslag och att 30 procent ska fastställas år 2022, baserat på uppdaterad bnp-statistik. Med den konstruktionen får krisens effekter under år 2020 större tyngd.

I fråga om medlemsländernas inflytande över utbetalningar från fonden är förslaget nu att ett land som ser stora missförhållanden ska kunna hänskjuta det till Europeiska rådet. Då stoppas utbetalningen till dess att Europeiska rådet eller Ekofin har gett grönt ljus. Det är alltså en betydligt starkare roll för medlemsstaterna. Det är som ni vet något som inte minst Nederländerna har drivit hårt.

Budgetens totala volym ökar något enligt våra preliminära beräkningar med 4 miljarder euro till 1 078 miljarder.

Sverige föreslås få utökade rabatter, 823 miljarder euro per år, vilket är en ökning med 25 miljarder euro jämfört med det tidigare förslaget. För den svenska avgiften innebär det ett litet steg i rätt riktning.

Inga ändringar i klimatdelen – 30 procent av den totala EU-budgeten ska fortfarande gå till klimatåtgärder, och man får inga utbetalningar från fonden för rättvis omställning om man inte skriver under på EU:s klimatmål.

Vad gäller rättsstatens principer har man infört en hänvisning till rådsslutsatser från allmänna rådets möte i december 2014 som säger att granskning av rättsstatens principer ska ske objektivt, icke-diskriminerande och med likabehandling. Detta är som vi uppfattar det en gest till Ungern och Polen som av allt att döma inte betyder så mycket rättsligt. Men det är såklart problematiskt även om det mest är symbolik –

det kan ju användas av dem för att peka på att de fått igenom en urvattning även om det såvitt vi kan läsa inte är en faktisk sådan.

Förhandlingarna fortsätter efter pausen, som vi inte vet hur länge den varar. Det kommer sannolikt att göras justeringar i förslaget. Man kommer att försöka ha möten i mindre grupper och bilateralt innan förhandlingarna återupptas. Men det är alltså inte skarpt läge nu, utan det är det nya förslaget som ligger på bordet som man kommer att börja diskutera.

Jag ska också säga att när ledarna klev in i rummet nu hade de precis fått boxen och inte hunnit göra alla analyser. Det kan säkert ha begränsat något i de förhandlingar som gjordes.

Vi fortsätter förstås att hålla kontakt med EU-nämnden och återkommer vid behov.

Anf. 4 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag förstår att det inte kommer att gå att svara på alla frågor. Men vi har ju fått lite tid, och jag har några frågor.

Jag har också lite av en kommentar. Tyvärr är totalen fortfarande inte rimlig, men det är bra att det har rört sig. Om jag läser rätt lutar det till viss del åt vårt håll.

En tråkig del är att både fonden och långtidsbudgeten är kvar på för höga volymer. De är till och med högre, och det är ju inte acceptabelt. Vi uppfattade när vi diskuterade detta förut att det fanns någon sorts lite större majoritet eller i vart fall fler länder, till exempel Tyskland, som kunde tänka sig att minska volymen på MFF. Jag blev lite förvånad över att det inte rört sig något där.

Har ni tittat något på detta med en modernisering av budgeten, som vi pratade om? Jag tyckte redan för en vecka sedan att det gick åt fel håll, och nu känns det som att det kanske delvis gick åt fel håll igen.

Vad gäller fördelningen mellan bidrag och lån behöver jag inte upprepa det jag sa i går, men ska vi från svensk sida acceptera det anser jag att det ska vara dyrköpt. Det här är inte på långa vägar i närheten av det som jag tycker är rimligt.

Jag har några frågor om egna medel. Allt har kanske inte förhandlats. Är det några delar som liksom ligger och väntar på förhandling? Jag ser inte så många förändringar om man tittar på till exempel punkt A 28. Vår position i de här delarna är ju kända.

Jag vet att det här är ett informationsmöte, men jag har ändå några frågor. För att hänvisa till punkterna är A 10 mycket mer utförlig än tidigare. Jag undrar om ni har hunnit se och kan förklara för oss varför och vad det innebär.

Jag har också en fråga om punkt A 14. Den handlar om sådana medel som man inte använder. Jag ser inte den; den kanske är flyttad, eller är den borta? Medel som inte används och vad man ska göra med dem är en fråga som det brukar bli diskussion om. Det känns konstigt om den bara är borta.

När statssekreteraren säger ”vi”, att eftersom det inte tagits några steg framåt har ”vi” inte rört oss, är det Sverige eller F4 som avses? Jag tror fortfarande att det är viktigt att F4-gruppen håller ihop.

Jag tyckte att jag fick svar om rättsstatens principer. Vi instämmer verkligen till fullo. Det får inte uppfattas som att detta är någon urvattning av förslaget, men jag kunde inte utläsa det.

Anf. 5 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack så mycket, Paula, för genomgången och föredragningen!

Det är som sagt svårt att göra en snabbanalys av det nya förslaget. Det finns några saker som har gått i rätt riktning, men det känns som att det är väldigt små förflyttningar.

Det som jag skulle vilja ha ytterligare lite återkoppling om gäller de förändringar som är kopplade till rättsstatsprincipen. Jag har förstått det som att man har skärpt skrivningarna i någon del och nu pratar om kvalificerad majoritet i stället för enhällighet, som Ungern och Polen eftersträvar. Du beskrev att det finns någon annan text som gör att detta eventuellt kan uppfattas som lite mjukare. Vad är din bild så här tidigt? Hur kommer Polen och Ungern att reagera på de här bitarna? Och är detta tillräckligt skarpt för att vi ska känna att det är bra, eller behövs det ytterligare skärpning där?

Anf. 6 JONAS SJÖSTEDT (V):

Det har ju skett några mindre framsteg i beräkningsgrunden och i fördelningen lån–bidrag. Som helhet är det här förslaget långt ifrån något som vi skulle kunna stödja.

En sak som jag tycker är allvarlig är uppdraget till kommissionen att ta fram egna medel. Det bör helst försvinna från förslaget. Det är en tydlig riktning mot en sorts beskattningsrätt i det här dokumentet.

Jag har sett en skrivning om rättsstatens principer i MFF-delen, men jag ser inte motsvarande skrivning i delen om återhämtningsfonden. På vilket sätt ska man säkra att samma regler om rättsstatens principer gäller i återhämtningsfondens nr 5. Det finns säkert någon teknisk lösning där som jag inte är medveten om.

Jag skulle också vilja veta hur regeringen ser på totalkostnaden. Vad är totalkostnaden för återhämtningsfonden för Sverige med det här förslaget? Vad jag kan se möter det på inget sätt det grundläggande mandatet att medlemsavgiften inte ska öka som andel av bni. Finns det några sifferberäkningar från regeringen om hur långt ifrån riksdagens mandat det här förslaget ligger? Ökningen av rabatten är ju rätt beskedlig med tanke på hur avgiften ökar.

Jag tycker också att det är bekymmersamt att några av åtgärderna kommer att genomföras så sent, fram till 2026, att de i praktiken kommer att sättas in när krisen antagligen är över sedan flera år.

Detta var några synpunkter och frågor om beloppen och skrivningen om rättsstatens principer. Som vi ser det är detta mycket långt ifrån något som vi skulle kunna godta.

Jag skulle också vilja höra vad regeringen tycker om förslaget. Hur ser de på det?

Anf. 7 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Jag kan instämma i mycket av det som Jessica Roswall sa tidigare, så jag ska försöka fatta mig kort.

Just egna medel är den punkt som vi har väldigt svårt för. Det gäller framför allt den digitala avgiften, den finansiella transaktionsskatten och allt man pratar om. Vi behöver verkligen få höra vad regeringen driver där. Eftersom Paula inte nämnde det vore det bra att höra vad regeringen säger om detta.

Jag instämmer i Jonas Sjöstedts fråga angående vad totalen blir. Har ni hunnit räkna på det utifrån svenskt perspektiv?

Annars finns det positiva saker som har kommit till, men volymerna i både MFF och fonden är ju för höga.

Anf. 8 TINA ACKETOFT (L):

Jag har till stor del samma frågor som Jonas Sjöstedt. Jag hittar inte heller någonting om rättsstatens principer när det gäller återstartsfonden. Sedan är jag väldigt nyfiken på att få höra regeringens inställning till detta. Hur långt är regeringen beredd att gå? Det kan tolkas som en urvattning av rättsstatens principer, och det kommer de här länderna naturligtvis att göra. Hur långt är regeringen beredd att gå där för att få med dem? Jag är rädd för att om vi börjar tumma på detta har vi snart inget EU kvar, för det är en av orsakerna till att vi har EU. Det hade varit intressant att få höra regeringens ståndpunkt eller så mycket som statssekreteraren kan delge oss i detta läge. Annars avvaktar vi till senare.

Anf. 9 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Jag upprepar nog mest frågor här när det gäller rättsstatens principer och en närmare analys av vad förslaget innebär. Det är väldigt viktigt att det inte blir urvattnat.

Anf. 10 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Vad gäller om moderniseringen av budgeten går åt fel håll är detta ett omfattande förslag som jag inte riktigt vågar uttala mig om än. Vi håller fortfarande på att analysera det. Det innehåller ju så många delar, och det kan gå åt rätt eller fel håll, så jag vågar inte riktigt svara på det ännu.

Vad gäller egna medel har det alltså inte blivit någon förändring av det som har stått tidigare. Men det som har kommit till, vilket några har noterat, är det som står i A 10. Det är ett finskt förslag som tydliggör medlemsstaternas betalningsansvar, för det fall att en medlemsstat inte betalar sin avgift. Det här är inte någonting som vi har drivit, men det är heller inte någonting som vi, efter en snabb titt på förslaget, uppfattar går i fel riktning för oss. Vi håller som sagt på att analysera förslaget vidare för att se vad som ligger bakom.

När jag pratade om "vi" i frågan om bidrag-lån var det både Sverige och de frugala fyra jag avsåg. Det var inga diskussioner om detta i går kväll eller under natten. Det är möjligt att frågan har diskuterats under förmiddagen, men jag har tyvärr ingen information om det ännu. Men som jag sa i går visste vi att det här var något som skulle kunna komma upp på bordet ganska snart. Som läget såg ut trodde vi att det kanske skulle ske redan i går, men det gjorde det inte.

Ni är flera som har tagit upp rule of law. Det har inte gått så långt att man har tagit in det som Ungern och Polen har drivit, nämligen att det skulle vara enhällighet. Det är positivt. Vår bedömning av den text som nu föreslås tas in är en hänvisning till en text som redan har använts i slutsatser från allmänna rådet 2014, tror jag. Det är en text som vi bedömer inte ändrar någonting rent rättsligt. Men som jag sa, och som flera av er också varit inne på, kan det peka på symboliken i att det här är någonting som de får, och det ser jag fortfarande som något som vi naturligtvis behöver fortsätta att förhandla om. Att rule of law inte gäller

återhämtningsfonden har vi faktiskt inte sett ännu. Vi måste titta vidare på det. I det tidigare förslaget gällde det båda, och det är vad vi driver hela tiden. Jag måste nog bli svaret skyldig på frågan om det inte är så ännu. Vi har inte fått bekräftat att det bara skulle gälla MFF och inte återhämtningspaketet.

Totalkostnaden för Sverige är 170. Utifrån det mandat vi har i riksdagen har vi ännu inte gjort några beräkningar av vad det gäller för Sveriges avgift.

Jag tror att jag nu har besvarat alla frågor. Detta är ju ett informationstillfälle för att gå igenom boxen, så jag är inte här för att samråda om något nytt mandat. Men jag kan säga att det här är den första nya förhandlingsboxen som läggs fram. Om förhandlingarna inte bryter samman – jag hoppas att de kommer att fortsätta – kommer det säkerligen fler förhandlingsboxar. Det som ligger på bordet nu är något som behöver fortsätta att förhandlas.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket! Finns det någonting att säga om vad ser ni framför er de närmaste timmarna?

Anf. 12 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Det är mycket svårt att säga. Jag fick som sagt alldeles nyss meddelande om att de har avbrutit mötet och kommer att återuppta möten men i mindre format. Vi återkommer till nämnden så fort vi vet, men just nu är jag helt ovetande om vad som ska ske härnäst.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Därmed avslutar vi mötet och fortsätter att hålla beredskap.

Innehållsförteckning

2019/20:67

18 juli

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDE.....	1

§ 2 Europeiska rådet

.....	2
Anf. 2 ORDFÖRANDE.....	2
Anf. 3 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	2
Anf. 4 JESSIKA ROSWALL (M).....	3
Anf. 5 ANNIKA QARLSSON (C).....	4
Anf. 6 JONAS SJÖSTEDT (V).....	4
Anf. 7 DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	4
Anf. 8 TINA ACKETOFT (L).....	5
Anf. 9 AMANDA PALMSTIERNA (MP).....	5
Anf. 10 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	5
Anf. 11 ORDFÖRANDE.....	6
Anf. 12 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	6
Anf. 13 ORDFÖRANDE.....	6